

Profesor Doctor Docent Constantin Luca

În seara zilei de 24 decembrie 2011 am spus adio profesorului doctor docent Constantin Luca. Luna februarie a reprezentat în toți anii precedenți un moment în care foști și actuali studenți, doctoranzi, colaboratori și prieteni poposeau în biroul profesorului, cu urări de bine și gânduri de viitoare colaborări. Dar la 11 februarie 2012 nu vom putea decât să resimțim la dimensiuni amplificate golul creat prin plecarea sa din mijlocul nostru.

O retrospectivă asupra celor aproape 81 ani de viață aduc dovezi ale dedicației sale pentru chimie și oameni, a echilibrului și distincției.

Un punct de plecare poate fi lista lucrărilor elaborate în cei aproape 58 ani de activitate. Instrumentele ISI Thompson îl identifică drept autor a 270 articole de specialitate, la se adaugă 17 titluri de carte, însumând 24 volume și 10 brevete de invenție.

Aceste pagini ilustrează domeniile de competență ale autorului lor: *chimie analitică, chimia soluțiilor, chimie supramoleculară, materiale performante, pH-ul soluțiilor apoase, protecția mediului, senzori electrochimici, speciație chimică în medii apoase - diagrame de echilibru.*

Absolvent în 1954 al Facultății de Chimie a Universității din București, specialitatea 'Chimie Fizică' și-a urmat apoi pasiunea pentru cercetare și învățământ în incinta unei universități, fie din România, fie din Franța. Dacă primii 21 de ani de carieră universitară au fost consemnați în registrele Facultății de Chimie a Universității București, din septembrie 1975 a devenit membru al corpului didactic al Facultății de Chimie Industrială, ca urmare a alipirii Facultății de Chimie la aceasta și trecerea sub jurisdicția Universității Politehnica din București.

De-a lungul a 58 de ani de activitate universitară, profesorul Constantin LUCA a acționat pentru introducerea standardelor reale de calitate în învățământul de chimie analitică. Fie că a predat generațiilor de studenți chimiști, chimiști-fizicieni sau ingineri chimiști Chimie Analitică și Analiză Instrumentală, Metode de determinare a constantelor analitice, Optimizarea proceselor analitice pe baza principiilor chimiei supramoleculare, Speciație chimică sau Chimie Analytique, obiectivul său a fost să punteze fațetele și rolul Chimiei analitice în formarea raționamentului și abilităților practice necesare unui specialist.

Între aceste coordonate s-au format și cei 75 doctori în chimie, care și-au realizat tezele sub îndrumarea profesorului Contantin Luca, conducător de doctorat la Universitatea din Poitiers, Franța (1968-72), Universitatea București (1972-77), Universitatea Politehnica din București (1977-2011), Institutul de Chimie Fizică București (1980-99) și în cotelă la Universitatea Montpellier, Franța (1998-2009).

Chimia compușilor macrociclici este unul din subiectele introduse în viața științifică românească de către profesorul Constantin LUCA la începutul anilor 80 și dezvoltat până la constituirea Școlii Românești de Chimie Supramoleculară. Ultimele proiecte au fost orientate spre realizarea și testarea de receptori macrociclici funcționalizați ca reactivi analitici și transportori membranari.

La inițiativa sa s-a constituit și Școala de Studii Academice Postuniversitare "Petru Spacu", care, împreună cu Catedra de Tehnologia Substanțelor Anorganice și Protecția Mediului, a asigurat pregătirea a 11 serii de studenți în specializarea postuniversitară "Controlul analitic al produselor chimice și tehnici de depoluare" în perioada 1990-2001. În cadrul acestei școli postuniversitare a funcționat în paralel, în perioada 1997-2000 și Modulul de Învățământ Francofon "Procedés Membranes dans la Protection de l'Environnement", organizat cu participarea unui grup de profesori francezi de la Universitatea Montpellier II și Institutul European de Membrane și cu sprijinul Ambasadei Franței la București.

Francofil de formație, colaborările cu membrii ai comunității științifice și academice europene au inclus parteneri precum profesorul G. VALENSI - Laboratorul de Termodinamică și CINETICĂ Electrochimică, Universitatea din Poitiers (1966-1972), profesorul G. CARPENI - Laboratorul de Chimia Soluțiilor, Universitatea din Marsilia (1970-1972), profesorul E. PUNGOR - Institutul de Chimie Generală și Analitică, Universitatea Tehnică din Budapesta (1979-1989), profesorul J. M. LEHN - Universitatea Louis Pasteur, Strasbourg (1994-2000) și profesorul LOUIS COT - Institutul European de Membrane, Universitatea Montpellier II (1994 - 2005), continuată apoi în compania profesorului G. PURCELLY și a dr. Mihai BĂRBOIU (2005-2011), profesorul Patrick ARPINO - șeful secției de Chimie Analitică a Societății de Chimie din Franța (2005-2011).

O incursiune rapidă în zona de coordonare și conducere îl arată pe profesor în calitate de redactor șef al secției de «Chimie, fizică și matematică» din Editura Didactică și Pedagogică București (1963-1966), prodecan (1972-73) dar și decan al Facultății de Chimie, Universitatea București (1973-76), șef al Catedrei de Chimie Analitică și Analiză Instrumentală din Facultatea de Chimie Industrială, Universitatea Politehnica București (1977-2002) și director al Institutului de Chimie Fizică, București (1977-1990).

În 1999 profesorul Constantin Luca a fondat Organizația EURACHEM-Romania și a condus-o în calitate de președinte până în anul 2005. A fost membru al Societății de Inginerie Chimică din România (din 1995), al Societății de Chimie din Franța (din 1966), Societății Americane de Chimie (din 1999), vicepreședinte al Societății de Chimie din România (în perioada 2001-2010) și președinte al Comitetului Tehnic RENAR pentru «Încercări fizico-chimice și instrumentale». A fost reprezentantul României în «Commission on Equilibrium Data», Diviza de Chimie Analitică, IUPAC (1981-91), precum și membru în «Comitetul Internațional de Termodinamică și CINETICĂ Electrochimică-CITCE» (1966-74) și în comitetul științific al societății «Interactions Soluté-Solvant» (1970-72).

Contribuțiile sale la dezvoltarea învățământului și cercetării au fost recunoscute prin diploma «ASTEF» a Ministerului de Externe al Franței, pentru cooperare științifică (1967), medalia «Meritul Științific» (1977 și 1980), ordinul «Meritul Științific» (1981), premiul «Gheorghe SPACU» al Academiei Române (1987), diploma de «Expert Evaluator pentru Competență și Ținută Științifică în Activitatea de Evaluare a Cercetării din Învățământul Superior» a MEC (2001) și premiul Petru Spacu al Societății de Chimie din România (2009).

La finele anului 2011 i-am spus adio profesorului și mentorului nostru, cu promisiunea continuării proiectelor sale!

Ana Maria Joșceanu